

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egyes évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra helyben	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annak
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haas
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttári cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénuttele 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Késziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET” politikai és közgazd. napilap 1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legzélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tisztelőpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A coalitio bukása.

Budapest márczius 18.

A coalitio megbukott — ez a tegna-
pi és mai napok nagy ujsága, mely nemcsak
képviselői körünket, hanem az egész várost
izgatottságban tartja s tagadhatatlanul igen
kellemetlen hatást tün a mérsékelt magyar
pártokra, míg a szászok, horvátok, nemzetisé-
giek és szélsőbaliak kárörömmel nézik az al-
kudozások ezen eredményét. Mi is elszomorí-
tónak tartjuk ez eredményt, mert bármint gon-
dolkodik is valaki magáról a coalitio elvéről,
az nem szenved kétséget, hogy ha már egy-
szer a megvalósítására irányuló alkudozások
hivatalosan megkezdődtek, akkor sikertelensé-
gök mindenesetre szerencsétlenség. A Deák-
párt nagy része egészen ily szellemben fogja

fel az ügyet. Igen sokan nem jó szemmel néz-
ték a dolgot, rossz neven vették, hogy az esz-
mét gyakrabban kezdék feszegetni a sajtóban
és más illetékes körökben. De mihielyt egyszer
Szlávy ő felsége egyenes meghatalmazása alap-
ján megkezdte a coalitionalis alkudozásokat, ak-
kor az igen csekély igazi Lónyai-törredéken
kívül mindenki sikert óhajtott a tárgyalások-
nak s ma mindenki legalább is fölötte kelle-
metlenné tartja, hogy azok eredménytelenek
maradtak.

Volt alkalmunk, már pár nappal ezelőtt
kifejteni, hogy nem személyes indokok, ha-
nem nagy elvi ellentétek akadályozták a pár-
tok egyesülését. A közjogi alap volt amaz tör-
vény, mely az alkudozásokat elválasztotta. Ti-
sza a kiegyezési alapra nézve igen nagy en-
gedményekre kész volt; a legjobb szándék ve-
zette őt s kevéssel is megelégedett volna, de
a Deák-párt ezen keveset sem engedhette, mert
nála ezen kevés is az egésznek feladását je-
lentette volna. A belpolitika kérdései is fölme-
rültek az értekezleteken: itten is igen jelenté-
keny differentiak mutatkoztak, de ezeket jóaka-
rattal mindenesetre ki lehetett volna egyenlíte-
ni, mert itt a legnagyobb elvi engedményeket
sem lehetett volna akként magyarázni, hogy
általok a Deák-párt nyolcz éves működését de-
savouálja s a saját műve fölött mond kárhoz-
tató ítéletet. A belügyekben lehetett alkudni,
a közjogi kérdésekben mindaddig nem lehet,
míg a Deák-párt habár több fractióra osztva,
de épen ezen kérdésekben egyetértő többséget
képez. E téren a legkisebb concessio is azt
jelentette volna, hogy a Deák-párt a Tisza-tö-
redékbe, a többség a kisebbségbe olvad. Ezen
a szírtén szenvedett hajótörést a coalitio.

Ma már a multak közé kell soroznunk
az egész kísérletet s Szlávy volt minis-
terelnök mai jelentésével a Deák-körben befejezett
momentumát fogja képezni ujabbkori történel-
münknek.

A minis-terelnök hazafias törekvéseinek
megbukásáért bizonyára bőséges kárpótlást
nyer azon őszinte rokonszenv- és becsülésben

melylyel a Deák-párt távoztában kíséri. Szlá-
vy mindent megtett, mit egy önfeláldozó mi-
nisterelnöknek tennie lehetett, hogy siker nem
koronázta működését, annak nem ő oka.

A minnek ezután következnie kell, habár
némi tájékoztatással vegyülve, de mégis tisztán
állhat minden deák-párti előtt s ez nem
más, mint hogy a párt béküljön ki önmagával.
Ő felsége megbizta Bittót a ministerium egy-
bealkotásával, s neki bizonyára sikerülni fog
oly elemekből alkotni azt egybe, melyek együtt
erősebb coalitiot fognak képezni, mint a milyen
a baloldallal eszközöltetett volna ki.

Van reményünk, hogy rövid időn, mint
compact egészet, üdvözölhetjük a Deák-pártot
s ez mindenesetre oly vége lesz a krízisnek,
melynél kellemetesebbet várni se mertünk.

— Ő felsége tegnapelőtt délben fogadta a
pancsovai és orsovai választó-kerület küldöttségét.

A küldöttség vezetője így szólt:

„Cs. és Apostoli kir. Felség!

A pancsovai és orsovai választó-kerület min-
denkor hű lakossága a legujabb eseményekkel szem-
ben hazafias kötelességének tekinti, hogy Apostoli
Felségnek azon jótéteményekért, melyekben ezen
ország részesek a magyar határörvidék polgárosítására
és bekebelezésére vonatkozó törvények által részesül-
tek, köszönetét legmélyebb hódolattal lábái elé te-
gye azon legalázatosabb kérelemmel, hogy azokat
szokott kegyelmével elfogadni méltóztassék.

Egyszersmid teljes hódolattal mély sajnálatun-
kat bátorkodunk kifejezni a felett, hogy az egyik
politikai párttörredék, czéljainak előmozdítása végett
a pancsovai képviselőválasztást magyar-ellenes tün-
tetések tárgyává tette, az említett törvényeket olyan
tendenciával gyanúsítani nem állította, minő Felsé-
ged magasos szándékaihoz soha sem állott.

De azon vigasztaló reményt tápláljuk, hogy az
eltévedettek a hagyományos loyaltás érzelmének
uralma alatt csakhamar magukba szállanak s hoz-
zá fognak járulni a közös állami érdekek előmoz-
dításához.”

Mire Ő Felsége így válaszolt:

vét is. Helyzete Annával s Emillel szemben lelke
elő tárult, önkéntelenül a böcs szerepet osztá ma-
gának, ki tova sompolygott, ha volt érdemes a ku-
darczra, ha nem. Ez érzelmek egészen erőt vettek
rajta, csaknem haragosan tette le a gyermekeit, kit
karjára vett volt, kiragadta magát ez embernek köré-
ből s egy más utazót keresett fel.

De csak hamar jött a visszahatás; megeskü-
dött magában, hogy egy lépést sem hátrál, nem
enged Emillek, ki közé és mátkája közé tolakodott
s történiék bármí, visszaveri őt s ez elhatározás
sőtét felhöként állt homlokára.

Nem most történiék először életében, hogy
olyasmit hajtson végre, mi akarátja ellen látszék
fordulni.

Ugy látszott Anna várt reá, midőn végre ha-
zatért. Eleibe ment s bevonta őt egy mellékszobába,
hol zavarlatlan beszélhettek együtt.

— Itt a levél Albert, — szóla — azonnal oda
kellett volna neked adnom.

(Folytatás következik.)

Az arczképről.

(Folytatás)

Az arczkép festészetben a fölfogás, oly techni-
kát tételez föl, mely tudjon a részletekbe hatni s
azokat akként föltüntetni, hogy valamely általános
emberi alak érzéketése egyéni alkotással, arczképpé
emelkedjék. A művészetnek sokáig általános formák-
ban kell jelentkeznie, míg szeretetre méltósággal s
biztosan a részletekbe mélyedhet. Az arczképek en-
nélfogva szorosabb értelemben nem a művészet kez-
dő periódusaiban, hanem akkor tűnnek föl, midőn a
művészet már bizonyos magaslatozt ért el. Számos
kísérleteket azonban már a legrégibb kor föl-
mutathat.

A pharaók idejébéli monumentumok dombor-
művei Egyiptomban s a Ninivében napfényre került
maradványok határozott nyomait mutatják az arc-
képszerű alkotásoknak.

A görögökönél szintén csak ama periódusban
fejlődött ki az arczkép, melyben a művészeti orien-
talizmus mindjobbán enyészni kezdett. Midőn 558-
ban Kr. e. az a szokás keletkezett, hogy az olym-
pusi győzteseknek emléksobrot állítsanak: egyszer-

„Megelégedéssel fogadom köszönetük nyilvání-
tását és hűségükre való biztosításukat.

Az új viszonyok, melyek az önk által lakott
egykori végvidéken alkottattak, az én jóváhagyásom-
mal ama szándékból keletkeztek, hogy ezen terület
lakossága is a birodalom minden lakosságának egyen-
lő jogaiban részesülve, szabadon fejlődhessek a sa-
ját, valamint az egész ország üdvére. Mélyen sajná-
lom az önk által is említett ellenséges tüntetéseket,
melyek a lakosság békéjét s a törvényesség iránt va-
ló érzelmét félrevezetik. Csak egyetértő és közhasz-
nu működéssel, az én szándékaimnak is megfelelő
kormányrendszabályok erőteljes előmozdításával ala-
píthatják meg önk állandóságát — üdvösön közvetve
az átmenetet az új viszonyokba — a lakosság jólé-
tét, és mindenkor örövendeni fogok, ha önk és pol-
gártársai, kiket önk képviselnek, kitartók maradnak
hű ragaszkodásukban s a törvények tiszteletében, és
ily módon magukat az összességre nézve hasznosok-
nak és általa jóakaratomra továbbra is méltóknak
fogják mutatni.”

A küldöttség mélyen meghatva a királyi sza-
vaktól, hagyta el a várpalotát s előbb Szlávy minis-
terelnökhöz, innen pedig gr. Szapáry Gyula belügy-
minis-terhez ment tisztelni.

— A középpárt tegnapelőtt reggeli 10 óra-
kor értekezletet tartott, melyen a párt tagjai majd-
nem teljes számban megjelentek.

Ghyezy Kálmán előadta a vele eddig folyta-
tott tárgyalásokat, valamint azon körülményt is,
hogy Szlávy minis-terelnök által föl lévén szólítva,
vajjon a Tisza Kálmánnal folyamathat volt tárgya-
lások megszakadása után is hajlandó lenne-e a kor-
mányba belépni, azt válaszolta, hogy ezen fölhi-
vásnak nem vél megfelelhetni, határozott választ azon-
ban nem adhatván, mielőtt pártjával nem értekezett,
azt ma 2 órára ígérte megküldeni.

Ghyezy Kálmán indokolván, hogy miért nem
gondolja, hogy Szlávy minis-terelnök fölcszólításának
eleget tehetne, az értekezlet egyhangulag helyesli
eme elhatározását, mire Ghyezy Kálmán a tagadó
választ a minis-terelnöknek meg is küldte.

re népszerűvé vált az arczkép. „Már nem nyújtott
kellő élvezetet — mondja Michelet — láthatlan is-
teneket ábrázolni. Azok képeit értékiték, a kiket
láttak. A szépség, mint olyan, isten gyanánt tűnt
föl nekik. Az olympusi futóversenyek egyikén Phi-
dias egy csodálatos lánykát látott szaladni és éne-
kelni és — szobrászszáá lón.” („La bible de l’hu-
manité”. Chapitre III.)

Realisták, a kik a természetet, úgy a mint
van minden esélyes jelenségével másolták közöttük
is voltak. Így Lisistratus első volt, ki a természet
után öntött gipszmintákra viaszképet készített. Ter-
mészetesen az által csak a merő, noha pontos voná-
sokat nyújtá. Lysippus már valóban művész volt.
Mint az előbbi, úgy ez is Nagy Sándort alakítá, de
mily egészen másképp! Az alacsony termetű, ferde
nyaku macedoniai király mily nyomorék leaetett
Lisistratusnál, kinek szellemtelen viasza, melyet nem
a szív mélyéből a kéz ujjaiig lüktető ihlet alakított,
csak a külső formákat tüntet föl; s mily hatal-
mas herosi jelenség Lysippusnál, ki a ferde nyak-
ban a legszellemdeusabb motívumra talált s azt mű-
vészilag így használta föl, hogy a hős orozlán-tekinté-
tét fölfele irányzá, mintha Zeusznek mondaná:
„Uradd te az Olympust: én a földet hódítam meg
számomra!”

Phidias a maga és Perikles arczképét hagyá
az utókorra s e művei, valamint Apelles Nagy Sán-
dora az arczkép történelmének legérdekesebb fejeze-
tei egyikének tárgyát képezi.

Ha a görögökönél az arczkép az egyén a köz-
ügyre való értékenek elismeréséből származott, úgy
a rómaiaknál a családi élet iránti kegyeletből veszi
eredetét. A rómaiaknak korában a művészet e faja a
legnépszerűbb s legelterjedtebb volt, melyet általá-
ban ápoltak. Bizonyítja ezt nem csak a tömördek
mell-szobor, mely a külföldi muzeumok és magán-
gyűjtemények éppen nem ritka kincseit képezi, ha-
nem a pompejii és herculanumi falfestmények is,
melyek — bár nagyobbára decoratív jellegűek —
számos arczképet mutatnak.

A művészetni pangás nagy stadiumában, midőn
a művészetben ismét a schematicismus s ekkor a by-
zanczi jutott uralomra, melyből úgy, mint hajdan az
egyiptomból a görög, úgy most az olasz renaissan-
ce korszak szabadt ki: az arczkép legszomorubb

„KELET” TÁRCZAJA.

A kis Anna.

Elbeszélés.

Írta: Grimm H.

(Folytatás.)

Itt pihent ő most, a legbájosabb vad, mely
csak valaha zaklatva volt; egy karsu zerge, mely
kifáradtan dül a pusztá égető homokjára; mint egy
lepke, melynek szárnyai megohezuáltak az eső csep-
pektől, s tévedezve, hasztalan keres menhelyet; egy
szegény gyermek, ki most először jut öntudatára an-
nak, hogy szíve van, s nagy nyomasztó terhet érez
rajta, mintha valamely drága kincsét fedezett vol-
na fel, de egy szikla tömeg fekdüök rajta, melyet
nem tud elmozdítani. Melléje ül és sir; ily esetben
a tündér-regékben jőnek ugyan elé a sziklahasadé-
kokból jöttvő szellemek, elgördítik a terhet a kincs-
ről, hogy a gyermek tele marokkal nyulhat bele
s megrakhatja kis kőtenyékjé azzal, mit szeme ki-
ván. De elmúltak már amaz idők, midőn a könyök
követek lágyítottak meg.

Ismét meg akarta Albert szólítani a lánykát;
de mit mondjon, mit kérdezzon, mit kívánjon? és
igy inkább magára hagyá őt, elment hazulról, el-
mélyedve járta be a város utcáit, s e kalandozásai
közben, egy kis ajtóhoz ért végre, mely egészen meg-
lepte, noha addig érdekeltség nélkül nézte a nagy
házakat. Okát nem tudta, de úgy érzé, hogy itt
történt egyszer valami vele.

Az idő alkonyra hajlott már. A kapu előtti
kövön egy fiatal nő ült; ez is feltűnt előtte. Egy
kis gyermeket tartott ölében, egy más valamivel na-
gyobb, babrálva játszott mellette a földön. Albert
megállott, s gondolkodva szemlélte a csoportozatot.
Ebbe semmi feltűnő sem volt; művészek szokták
ezt gyakran és mindenütt tenni, s a nő nem is so-
kat ügyelt reá, alkalmasint már többször is meg-
szemléltek őt, a mint így itt ült. De lopva még is
reá nézett az idegenre, s a mint így találoztak
szemeik egyszerre, rögtön minden eszébe jutott Al-

— Az új ministerium megalakítása végett ő felsége fogadta Bittó Istvánt, ki meg fog biztatni a kabinet alakításával. Holnaputánra (20-ikára) várják az új miniszterek megbeszélését. — Valószínűleg az egész kabinet marad, Széll Kálmán fog fölívati ni a pénzügyi tárca átvételére, ha ő azt el nem fogadná, gr. Zichy József, Trefort vagy Harkányi Frigyes veszik át a pénzügyi ministeriumot.

— A Deák körnek tegnapi délután 6 órakor tartott értekezletén a „volt” ministerium, valamint a párt itt lévő tagjai is teljes számmal jelentek meg. Perczel Béla elnök megnyitván a „Szilágyi miniszterelnök felszólítása folytán” összehívott értekezletet, mindenekelőtt bejelenté a tíz száz képviselőnek tudvalevő kilépését a kör, illetőleg egyúttal a párt kerekéből is. Kilépési nyilatkozataikat az értekezlet minden megjegyzés nélkül, egyszerűen tudomásul vette.

Szilágyi József szólalt föl ezután az értekezlet feszült figyelmé közt. Illőnek s emelendő kötelességének is tartá — ugymond — tudósítani az értekezletet a lefolyt utolsó napok alatt történetéről, illetőleg a balközép pártvezérével folytatott koalícionális alkudozásairól, hogy ne csak a lapok hiányos közleményeiből, hanem egészen hiteles alakban ismerkedjenek meg velők a párt tagjai, s hogy jelezhesse egyúttal előttük saját elfoglalt álláspontját is. A koalíció eszméje nem ma született; már régebben fölmerült, már hosszabb idő előtt foglalkoztak vele kiváló egyéniségek, úgy a pártban mint körön kívül. Az eszme tehát nem eredt tőle, sőt a legutóbbi időkben nem is volt ő se nyilvános, se titkos előmozdítója és terjesztője. Elismerte ugyan, hogy a két nagy országos párt koalíciója igen célszerűen véget vehetne az eddig folytatott meddő vitáknak; hogy nagyon üdvös lenne így imponans erővel munkálni közügyeink fejlesztésén s ellenállani a hazánk létét veszélyeztető cenzentrifugális törekvéseknek; elismeré ezeken kívül a koalíciónak még más lehetőségeit is: de másfelől azon nehézségek előtt sem hunyhatott szemét, melyekkel a koalíció létesítésének szükségképpen találkozni kellett, s azon akadályokat sem hagyhatta figyelmen kívül, melyek egy koalícionális kormány munkálkodása elé tornyosultak. Csakis a múlt évi december hóban, midőn a kabinet két tagja kilépett s helyeik nem töltethettek be, tartá kötelességének ő felségét arra figyelmeztetni, hogy jöhet idő, midőn a koalíció eszméjével foglalkozni s megbarátkozni kellend. Még akkor sem tartá lehetlennek azt, hogy egy erős kormány, a többség őszinte s erélyes támogatása mellett, s a házbán egy loyális ellenzékkel szemközt sikeresen megoldhatja a rák várakozó feladatokat, s megküzdhet a fejünk fölött tornyosuló bajokkal. De az utolsó események meggyőzték őt arról, hogy a jelen kormány nem rendelkezik többé a bizalom és támogatás azon mértékével, melyet feladatainak

napjait, illetőleg századait élte. Csak, a midőn a művészet általában föllélekzeni kezdett: nyert az szintén új életet, a mi ismét eléggé bizonyítja, hogy csak akkor van igaz jelentősége, a mikor a nagy művészet általában virágzik. Világítsuk meg ez állításunkat a renaissance-kori fejlődés néhány adatával.

Az arckép a művészet ama polusa, melynek ellenkezője az eszménykép. Ellentétes voltukban rejlik az a pont, melyben érintkeznek. A renaissance-kor volt az, mely a művészet újjáélesztése által az arcképeknek is új és tulajdonképi létet adott. Hogy az akkori művészek a nagy történelmi események és vallásos legendák alkotásánál lehamoazzák ama tipikus, élettelen kerget, mely a fejlődésnek addig útját állta s a csoportok élenkítését erőteljes egyéniséssel eszközölké: leszálltak a hyperidealismus magas régióiból s az egészséges életből merítették. Azért náluk az arcképek egyszersmind eszményképek és viszont.

Igy, hogy egy későbbi jól ismert példát említsek, Paolo Veronese-nek, most a Louvre-ban levő „Kánaáni menyegző-jében (ha nem csalódom egy másolata Brocky Károlytól a pesti Nemzeti múzeumban van) a vendégek nagybárára történelmi alakok és arcképek. A fiatal nő például Eleonora francia királynő, mellette I. Ferencz, sajátoságos hajviselettel, a sárga ruhás nő Mária angol királynő, egy férfinak alakban Szolimán szultánra ismerünk s az asztal sarkán V. Károly császár tekint reánk. A zenészek, az előtérben ama korbeli velencei festők. Maga, a genialis mű mestere hegedűn játszik, mögötte Tinotoretti hasonló bangszert kezel, a másik oldalon Tizian nagy bögösen látszik remekelni, míg Bassano cselejtét ezuttal a fuvalával cserélte föl. A művész intenciója itt kétségkívül merész s Veronese erejére volt szüksége, hogy e hirreves mű minden realismusa dacára ama légkörbe emeltessék, hová a bibliai eszme érzéketese folytán tartozik. S a kép most is — s talán most, hogy már csak a száraz kommentár világosít föl, melyik koronás vagy koszorús fő ez vagy amaz alak, még inkább — ama kevesek közé tartozik, melyek a realismus és idealismus, e két ellentétes művészeti elem és irány sajátoságos egyesítését mutatják.

(Folytatása köv.)

sulyos volta szükségessé tesz, s e meggyőződés alapján föl is kérte ő felségét, hogy oly egyént bizzon meg a kabinet alakításával, ki e bizalmat és támogatást inkább bírja.

Nem volt azon egyedül parlamentáris helyzetben, hogy ő felsége előtt egyúttal kijelölhesse utódját is, s ez okból korrektilt véit eljánni, midőn fölkerde ő felségét, jöjjen le Budapestre, érintkezzék a különböző országgyűlési frakciók vezértagjaival, szerezzen magának teljes fölvilágosítást a helyzet felől, s ezen információk alapján bizzon meg valakit az új kabinet alkotásával. Ez megtörtént; ő felsége meghallgatta az alsó- és felsőház több kiváló tagját, s ő neki adta azon megbízást, hogy alkudozzék Tiszá Kálmánal a kabinetbe lépésének feltételei iránt. Ekkor értekezett szűlő s tárgyban először Tiszával; alkudozásuk több napig tartott, s egyes phazisai részint nem a nyilvánosság elé valók, részint nem is tartoznak a dologra. Az iránt kelle először megállapodniok, hogy mily nyilatkozatot tenne Tiszá, mint eshetőséges miniszter vagy egy hozzá intézendő interpellációra, vagy valamely más alkalomból. Ismeretes Tiszá nyilatkozatának szövege az értekezlet tagjai előtt a mai lapok közleményeiből. Kötelességének tartja elismerni azt, hogy e nyilatkozat elejétől végig a loyaltás hangján volt tartva, s csak az utolsó passzus volt az, a mire nézve nem egyezhettek meg. A mi az első passzust illeti, szűlő azt hívé, hogy annak kimondhatóságához megnyerheti mind ő felségének, mind a párt tagjainak beleegyezését; de a nyilatkozat utolsó pontját nem vélte elfogadhatónak, mert ez nem fért volna össze a koalíció természetével; mert ha nem is foglalta volna magában egyenesen, de lehetővé tette volna az oly értelmezést, mintha ő felsége előlegeesen már beleegyezett volna abba, hogy a kérdéses előterjesztés hozzá tétessék, ez pedig nem volna megegyeztethező ő felsége állásával. Ezen tört meg a kiegyezés; szűlő módosításait Tiszá Kálmán pártja nem tartá elfogadhatónak, s így a koalíció ez idő szerint meghiusult.

Halott — folytatja szűlő — különböző vádak és szemrehányások emelhetni eljárása ellen; nevezetesen először azt, hogy az alkudozásokat a párt háta mögött folytattá. (Egy hang: Igaz!) E közbeszólásra épen oly határozatlan kell kijelentenie, hogy nem igaz. Ezelőtt öt nappal szűlő e tárgyban először Tiszával, azaz csak akkor, midőn már ő felségétől erre fölhatalmazást nyert. Alaposabban emelhetnék ellene azon másik szemrehányást, hogy minnek kezdte hát meg az alkudozásokat, midőn még nem tudta, lesz-e azoknak eredménye? Épen azért, mert nem akart a párt háta mögött senkivel sem alkudozni s másfelől, mert nem vélte azt megtehetőnek, míg erre ő felségétől egyenes felhatalmazást nem nyer. Ha csalódott, úgy vessenek rá követ azok, kik e tekintetben szintugy nem csalódnak. Tiszá Kálmánal s pártjának az utolsó napok alatti magatartása méltán följegozithatta azon fölvetésre, hogy őszintén akarják a koalíciót s ezen meggyőződést kelle az alkudozások menetéből is merítnie, pusztán az említett véleményárryaton tört meg az egész. Azon szemrehányásra, hogy miért nem tett az alkudozások folyama alatt közléseket a pártnak, mint Tiszá is tevő, meg kell jegyeznie, hogy az ily természetű alkudozások minden pházisa nem hozható nyilvánosságra azonnal, ha csak magunk nem akarjuk, hogy meghiusuljon az egész. Meg is egyeztek e tekintetben Tiszával s egyikük sem közölte pártja 3—4 tagjánál többel az alkudozások részleteit. Különben is a mit Tiszá, mint egyszerű pártvezér tehetett, azt ő mint ő felségének megbízottja nem tehetette. Nem is igen volt mit közölnie, mert soha sem akarta a koalíciót principiális engedmények árán hozni létre. (Helyeslés.) Ha sikerült volna is a megegyezés, akkor is kötelességének ismerté volna megkérdezni a pártot s csak ha ennek többsége hozzájárul, lett volna az bevezetett ténynyé. Törekvéseit azoban nem koronázta siker; s míg egyrészt tudja, hogy vannak dolgok, melyeket sikertelenség esetében nem szoktak megbocsátani, épen ezért, miután az alkudozás a baloldal másik árnyalatával sem sikerült, kötelességének tartá megkérni ő felségét, kegyeskedjék mást bizni meg a kabinet alkotásával, a mit ő felsége meg is ígért. Köszönet mond végül a pártnak eddig irányában tanusított magatartásáért, mint egyszerű képviselő továbbra is ajánlja magát szíves jóindulatába s óhajtja, hogy utódjának több szerencséje legyen. (Éljenzés.)

B. Liphay Béla: Ha van valami szomorú a koalícionális alkudozások e tekintetében, azon ok létrehozása az, a mely előtte szűlő ily elhatározásra bírta. Szilárd akarathóli eredt, meglelt dolog lévén ezen elhatározás, nem látja sem helyét, sem idejét annak, hogy megváltoztatása iránt szólaljon fel. Kötelességének tartja azonban kimondani, hogy előtte szűlő mint mindig, ugy most is önfeláldozólag járt el (Helyeslés) s más utat, mint a melyet eljárásában szem előtt tartott, nem követhetett. A mi máskor, meglehet, egyszerű formakérdés lett volna, nagy jelentőséggel bír a mostani válságos körülmények közt, midőn mindent kerülnünk kell, mi a konszolidált alap iránti hitet megingatná, már pedig ha elfogadtuk volna az ellenzék vezértárgyának ajánlatát, ezáltal megingott volna a közjogi alap iránti bizalom ugy a hazában, mint a külföldön. (Helyeslés.) De ha most le kell mondanunk a koalíció eszméjéről, annál na-

gyobbak ezáltal kötelességeink a jövő iránt: ha előbb ellenfeleinknél keresünk támogatást, határozzuk el most férfiasan az önségélyt, az önmunkálkodás útján való ségélyt. (Helyeslés.) Hivatott férfainknak a negáció teréről a tett mezejére kell lépni; ezt most személyes tekintetek miatt elmulasztani hazafiatlan bűn volna. Ki kell mondanunk, hogy erkölcsi kötelessége mindenkinek, kit az ő felsége által a kabinet alkotásával megbízandó férfi a kabinetbe lépésre felhív, engedni a fölívásnak (Helyeslés). Nekünk pedig többi köztvitéseknek a haza jövője és saját becsületünk iránti kötelességünk őket hiven támogatni, mert nem lehet közönyös előttünk, miként vélekedik e pártól nemcsak az utó-, de a jelenkor is. A midőn egyrészt elismerésünket nyilvánítjuk a miniszterium önfeláldozó működése iránt, mondjuk ki azt is, hogy mindenkinek erkölcsi kötelessége, minden mellékes tekintet s személyes keserűség fölretételével, támogatni a kormányt, mely a mi pártunk elveit írja zászlójára.

Nem fejezhetjük ki jobban a lelépett ministerium önfeláldozása iránti becsülésünket, mint ha magunk is önfeláldozók leszünk. (Általános helyeslés.)

Elnök kijelenti, hogy az értekezlet magáévá teszi a b. Liphay Béla által mondottakat.

Ezzel az értekezlet végét érte.

Bukuresti szemle.

A fehérpárt és miniszteriuma ritka szerencsével működött a mindjárt letűnő országgyűlés folyama alatt. Volt alkalmam szemléim t. cz. olvasói a miniszterek által beterjesztett törvényjavaslatokról s azoknak elfogadásáról tudósítani. Nem volt egyetlen javaslat, a melyet kénytelen lett volna merőben visszavonni. A községi törvény most van a szenatus előtt, de a vitaközlés annyira halvány és hágyadt, hogy talán szűszerint keresszük fog menni. Csak a tanügy férfiái nem voltak olyan szerencsések, hogy fizetésük pótlását megnyerheték volna. Boeresztkóket is védelmezte, de hasztalan.

A fiatal Catargi azzal érvelt a tanárok fizetésének pótlása ellen, hogy némely tanárnak egész palotája van, mire való tehát az ilyen házi arakat segélyezni az állam szűk pénztárából. Boeresko sietett értékre adni a dolyfős urinak, hogy ma már nem élünk a hűbér korában, ma a munka korszakában a szellemi munkást is megilleti egy tisztességes ház s a román tanároknak legkisebb kedvük sincs Diogenes hordójába költözni. Azonban a sok beszédnek is a lett a vége, hogy a járvásári képtár javára megszáraztak 40 ezer frtot, a rendelkezési alapra 50 ezeret, a tanároknak pedig azt a tanácsot adták, hogy várjanak jobb időre. Nem valami hallatlan, dolog az igaz, hogy a katonai építkezésekre jut 8 millió, de a tanárok számára nem jut egy pár ezer, de mégis hibázott a fehérpárt, midőn ezt megtagadta. Fény, hogy a tanárok között sok a vörös párti, de épen most lett volna alkalom őket megnyerni. A vöröslapok föl is használták saját érdekükben azt is, még pedig nagyon is apropos s bár mennyire bizonyítgassa Boeresko lapja, hogy ő is sajnálja az incidentet, ez nem elég az időösszege, tán még azt is kisütötték a Romunulifélék, hogy a miniszterium e miatt meghasonlott s hogy magának Boeresztkónak keserűen kell tapasztalnia, hogy ő sem kékvörű, nem nagy boeru, hanem csak aféle csokójás mint a többi. Még lesz alkalmunk a szádkmarkusá miatt ezen tárgyról megemlékezni.

A Monitoruln meghozta már az új sajtótörvény félelmes cikkeit. Bizony nem tréfa az olyan pártnak, a mely minden hét évben új vádat szeretne tenni. Hatezertől tízezer frankig terjedő bírságot fog fizetni, a ki a fejedelem és családjának bármely tagját meri megtámadni. A trón tehát nyugodt lenend a nyilvánosságtól, de hát a titkos áskálódásoktól? Ez már kérdés. Kuza elfogatásakor egy barátom kiüldötte szolgálóját a palotára, hogy hozzon hírt, vajjon mi történt ott. Néhány percz múlva lélekszakadva szaladt be gazdájához a megijedt székely leány mondván: „Jaj istálm nagy dolog történt, Kuzát elfogták és más Kuzát tettek helyébe!” Jóízűt nevetünk akkor e naivságon, de milyen sokszor jut ma is eszembe, midőn a vörösek nyugtalanságát tapasztalom. Ma is Károlt helyett Károlt hoznának, azaz soha olyat a ki képes lenne őket kielégíteni, még ha Alba Julióba is székelné is. Hasonló szigorral büntetettnek azok is, a kik hivatalnokokat, országgyűlési képviselőket, konzulokat, idegen uralkodókat rágalmaznak.

A gyógyszer kissé keserű, de javára fog válni az országnak, vége leend annak a nagyhatalmi politikának, melyet itt eddig minden zuglap, még egy Semenátoruln is üzdött, gunyolván, rágalmazván a szomszéd hatalmat. Nem szeretném félreérteni, Romania mióta Ausztria-Magyarországgal olyan viszonyban él, minőben a mi életünk alatt nem emlékszünk, mióta idegen örökös fejedelme és conservatív liberal kormány, a külföldi lapok sokat foglalkoznak vele London és Párisból egész Pétervárig. A románlapok örömmel veszik ezt tudomásul s ha néha helytelen tudósítást hoznak, azt sietnek helyreigazítani. Ez rendin van. Hanem nem volt rendin az az arczatlan irány, melyet a vöröslapok éveken át használtak a kezes hatalmakkal, tehát jötevőkkel szemben és áldozóssá mindazoknak, a kik a vörös ábrándokat ostorozták.

Tehát nem csak Floreszkóra szűrtak őket, mint a „Pressa” panaszoja, átkot (blestema), hanem a szomszédokra is quantum satis. Most ennek vége lesz. I. Károly kormánya több ízben kijelentette, hogy békét, egyetértést óhajt benn és kűn. Közlebbi levelemben említettem a görög viszonyt. Most ujabat irhatok. Károly fényes ebédet adott Jóriss József belga konzul és agens tiszteletére, melyen a külügyminiszteren kívül sok tekintélyes egyén volt hivatalos.

Belgium kereskedelme és pénzével fontos szerepet játszik itt, mióta a Duna torkolata megszabadult. Korán belátta ezt Poumay konzul s igyekezett kis hazájának itt piacozni teremteni. Hollandia már nem oly szerencsés. Egy Poumay mellett az öreg Keun konzul nem volt szerencsésen választva. Az ügybuzgó és szakember konzul, ha nem is Agent diplomatiqu, megbecsülhetetlen, ime példa reá a kis Belgium. A Bukurest veresérvai vonal manholnap készen leend. Ugy tudom, hogy jövő januariusra. A mozdony már Turnu Sezerin közelében rohog s hordja magának az anyagot. Vasuti összeköttetésünk Vercserovánál e szerint kétségtelen s azt hiszem Petroszénánál is. Kormányunk bizonyosan nem fogja elmulasztani szakértő kereskedelmi konzulokról gondoskodni. Az öreg Sztarosztok rendre ugy is kidőlnek. Más idők jönnek, más emberek kellenek. Bach idejében elég érdem volt, ha valaki magyar-faló volt. Azonnal kapott egy sztarosztaságot s ha ügyesen tudta üldözni áldozatait, lett vice konzul is. Ma már ennél több tudomány kell ehhez a hivatalhoz is s reméljük, hogy külügyrűnk érteni fogja kereskedelműnkre nézve a vice konzuli állomások fontosságát. Nem követeljük, hogy mindannyi pure magyar legyen, de azt igen, hogy magyar honpolgár legyen szívvel lélekkel. Erre a vasutépítésre is el lehet mondani: „Tace si face.” Hanem azért azt hiszem, hogy ők sem haraguszának. Az Olt közlebe jutva, megemlítem, hogy Caesar Bolák ott egy vasfazék római réz-pénzt talált M. Aurel és Vespasian korából. Nagyon sokat kaphatott, mert úgy árulja mint szilvaszűrtrekor a szilvát. Au prix de 1 franc vingt centimes piéce.

Külföldi szemle.

Kolozsvártt, márcz. 19.

Az osztrák püspökök a főrendiház elnökéhez egy nyilatkozatot intéztek, melyben azt mondja: „Az urak házához tartozó püspökök teljes mérvben elismerik ama kötelesség sulyát, melylyel a császár és a haza iránt tartoznak és minden alkalmat megfognak ragadni, hogy a trón és haza iránti feladatoknak teljes mérvben eleget tegyenek, kiválólag azonban kötelességöknek tartják az egyház és valóság jogait e magas gyűlésben képviselni. Tegnapi napirenden volt egy törvényjavaslat első felolvasása, mely egy nagy fontosságú egyházi ügyet érint, t. i. a kath. egyház külső viszonyainak szabályozásáról szóló tjavaslat. Kijelentik végül a püspökök, hogy mindaddig részt fognak venni az említett javaslat feletti vitában, míg a ház a részletes tárgyalásba bocsátkozik. — Az urak háza tegnapi délutáni ülésében — kettő-három kivételével — valamennyi osztrák érsek és püspök megjelent, Rauscher, Schwarzenberg, Tornoczay érsekek a csapat élén.

A chislehursti ünnepélyről, mely márcz. 16-án ment végbe, előzetesen ezeket írja az „Eng. Corresp.”: „Chislehurstban nagy előkészületeket tesznek a császári herceg nagykormányának olyatón megünnepelésére, hogy az ugy Franciaországban mint máshol nagy hatást keltsen. Campdenhouse közelében két nagy sátrat emelnek, az egyik mely 500 embert fogadhat magába, s másik még ennél is nagyobb és ezélja, hogy valamennyi vendéget magába fogadjon, midőn a császári hg. beszédet fog tartani. A közel környéken még nagy számú kisebb sátrak vannak szerte-szét felállítva. Az ünnepélyességek egy reggeli misével kezdődnek a chislehursti templomban, hol az ex-császárné, a fiatal herceg, a számdüzt család közvetlen környezete és annak bensőbb barátai meg fognak jelelni. Később a hg. beszédet tartand s aztán kezdődik a reggeli. Egész halom ajándék érkezett már meg Chislehurstba s még mindig ujakot hoz a szárazföldről jövő posta, többnyire virágcsokrok ezek, melyek gazdagon és ízléssel vannak díszelítve. A virágok az ex-császár sírjára tétetnek maga a császárné által. Jelentékeny számú ismertebb nevű bonapartista már a napokban Chislehurstba érkezett. Rouher Campdenhouseban vett lakást s márt. 13-án már mintegy 60 katonatiszt fogadtatott a császárné és fia által, Napoleon Lajos hg. Woolwichből (hol tanulmányait folytatja) 27-ig kapott szabadságidőt. Tanárai igen dícsérik pontosságáért. Mi a látogatók számát illeti Chislehurstban, itt mintegy 4000 emberre számíthatunk.

A „Pall Mall Gaz.” megbízottai annak kijelentésére, hogy Napoleon (Jeromes) hg. nem fog részt venni a chislehursti ünnepségekben. A hg. szilárdan ragaszkodik most is demokrata és anti-clericadís elveikhez s koránt sem ért egyet a császári hg. mostani tanácsadóival.

Napoleon hg. az ezek által megkezdett útát eszélytelennek tartja, mint mely valószínűleg végzetes következményekkel fog birni Franciaországra. A császári hg. mostani tanácsadói ugyanazok, kik a császárságot ruinalták.

E tárgyról cikkezve a „Daily News“ azt mondja többi között, hogy legyen bármi czélja és értelme a demonstrációnak, az nem fogja megzavarni a jó viszonyt Anglia és a francia köztársaság között s nem compromittálhatja az angol menedék- és vendégszeretet-jogot.

Egy trónkövetelő sorsa, még ha dicső örökségre törekszik is, nem irigylendő, és mi tulajdonképen a fiatal császári hg öröksége? Egy borzasztó nemzeti katastropha és gyalázat. — A bonapartismus ügyessége a jelen pillanatban abban áll, hogy a tömeg nyomorát és szegénységét zaj, merészség és találgatás miszen-scéne által feledtesse és takarja. Jövő hétfőn minden esetre látni fogjuk a szokásos szinpadí jeleneteket: az öreg harczost mankójával, a munkást blouzeban, a roppant ibolya-bokrétákat stb. Minden igen csinos, sentimentális és meghatározó lesz.

A német birodalmi katonai törvényjavaslat, sok nehézségbe ütközik, főleg annak 1. pontja, mely a sereg béke-létszámát 12 évre 401,000 főben kívánja megállapítani. Valamennyi párt, mind másként gondolkozik e tekintetben és kívánja módosítani az említett szakaszt. A hadügyi bizottságban a szabad conservatívek és conservatívek a békelétszámot 384 ezer főre kívánják megállapítani.

A haladópartiak egy javaslatot terjesztettek be, mely szerint a béke-létszám, mint az 1. §-ban foglalt van, nem csak töröltetik, de a keretek megállapítása is visszautasítottatik s a hadsereg egész tagozata, kivéve 18 hadtestet, bizonytalanul hagyatik.

A nemzeti szabadelvűek határozott javaslattal még nem léptek fel, de ők hajlandók egy kisebb átlagos számot fölvenni, mint melyet a kormány kíván.

A pétervári szláv egylet, mult hó 28-án Szent Cyrill napjának ünnepése alkalmából Kornilov J. P. elnöke alatt, jelentékeny számú tagok jelenlétében közgyűlést tartott, melyben Milér és Lamanski tanárok, Tjutysev Fedor Ivanovics és Fries-Modzseviski András szláv írók irodalmi működéséről bővebb értekezéseket olvastak. — Ezen ülésből legfeljebb az elnök abbéli jelentése érdemel különös megemlést, hogy az egylet rendes tagja de Volan G. A. 100 aranyat adományozott a „magyarországi orosz szlávokról“ értekező legjobb pályaműnek megjutalmazására. A pályamű programja (tartalma nem tudatik) Bestuzsev- Szjumi, Milér O. F. és Lamanski V. J.-nak, mint a végrehajtó bizottság tagjainak adományozott az előleges megvizsgálás végett, kik idevonatkozó véleményüket legközelebb előterjeszteni ígérték.

7-ik közlemény,

a dobokamegyei cholera-árvák javára gyűjtött segély-adományokról.

Gombos Mihályné urnó ivén: Özv. Tombori Bálintné 60 kr. Benedekfi Izabella 30. kr. Sombori Ilona 30 kr. Gombos Mihályné 1 frt. Frisenau Rozalia 70 kr. Fábán József 20 kr. Banka Béla 30 kr. Biró Márton p. ú. fővigyázó 30 kr. Rozmán Jakab 50 kr. Beszezei János 30 kr. Páneth 20 kr. Horváth József 60 kr. Császár Samuné 30 kr. Hatfaludy Ferenc 90 kr. Hatfaludy Antal, 70 kr. Joo Imréné 40 kr. Majthényi Sándor 60 kr. Bálintfi Jánosné 30 kr. Kezei Albertné 60 kr. Konya László 30 kr. Jozstiné 30 kr. Wersényiné 30 kr. Zsírza János 30 kr. Stirbu Jakab 60 kr. Halász Györgyné 20 kr. Eisenstedterné 20 kr. Péchy Mária 30 kr. Zaubere Isák 10 kr. m. k. pénzügyőri szakasztól 50 kr. Páll Albert kir. adótárnok 1 frt. Schaller Siegfried ellenőr 30 kr. Egy valaki 30 kr. J. Szentpéteri Zachariás Márton 1 frt. Pap eliza Rády Lászlóné 30 kr. Pap Berta 30 kr. Rácz Péter 30 kr. Teslák István 30 kr. Tüzes Bogdán 50 kr. Pethő Mihály állami néptanító 50 kr. Prundus Ilka 30 kr. Hatfaludy Zsigmondné 30 kr. Jakab Eszter 30 kr. Jóna Gyuláné 30 kr. Majer József 30 kr. Domsa János Rókus lelkész 30 kr. Fülöp Róza 60 kr. Márton Mákos középiskola 30 kr. Léb Hersch M. N. Sombor 30 kr. Bányai János 1 frt.

Összeg 20 frt 80 kr.

Boér Jánosné urnó ivén: Bartalis Miklós 1 frt. Székely Józsefné mérnök 1 frt. Valaki 50 kr. Másik valaki 40 kr. Egy valaki 30 kr. Weisz Samu 1 frt. Pál Mihály 4 frt. Anderkó 1 frt. Valaki 30 kr. N. N. 50 kr. T. G. 20 kr. — 20 kr. Dumkráva 20 kr. Egy honvéd 30 kr. Boér Róza 10 kr. A gyűjtő 1 frt.

Összeg 12 frt.

Szentmáriai Róza urhölgy ivén: Hodor Károly Doboka 3 frt. Farkas János R. Keresztur 3 frt. Sombori Julianna Ördög Keresztur 2 frt. Leményi Ferencz Fodorháza 2 frt. Baranyai Jeni Soljomkó 1 frt. Baranyai József 1 frt. Majthényi Albert 1 frt. Bánfi László 1 frt. Kovács Ferencz Petersen 1 frt. Szalaghányi József Sz. Somlyon 1 frt. Gencsij Ignátné S. Somlyon 50 kr. Szentmáriai Róza 2 frt. 30 kr. Incze József 1 frt. Gajzágó Ferencz 1 frt. Boér Róza 20 kr.

Összeg 21 frt.

Bodó Sándorné urnó ivén: Bodó Sándorné 1 frt. Bodó Kálmán 20 kr. Bodó Emma 20 kr. Bodó Géza 20 kr. Bodó Teréz 20 kr. ifj. Bodó Sándor 20 kr. Bács János 20 kr. Dániel Páscu 50 kr. Fo-

garasi Lajos 50 kr. Totsán Tyimok 50 kr. Lusesik Luka 30 kr. Márkus Nusbacher 20 kr. Benkó Gergely 20 krajczár. Jakab Rosenfeld 20 krajczár. Mihálys Mária 20 kr. Paul Lunkán 20 kr. Elias Rozenfeld 10 kr. Nicolaus Samberg 5 kr. Madaras Árpád 10 kr. Madaras Domokos 10 kr. Madaras Ida 5 kr. Madaras Róza 5 kr. Beres Gál 20 kr. Bernad Feintuch 10 kr. Bere Heirich 10 kr. Grünfeld Leib 5 kr. Ábrahám Fleischer 6 kr. Ivane Imbuzán 10 kr. Gregore Popoviciu 20 kr. Mátyás János 10 kr. Fogarasi Berta 10 kr. Tarozs Károlina 10 kr. Dániel Ludvig 50 kr. Göbölös 50 kr. Szongot Antal 50 kr. Gajzágó 1 frt. Bertleff 10 kr. Frid Schotz 5 kr. Georg Niéf 20 kr. Rosina Niéf 10 kr. August Desbordes 1 frt. Todor Galaczán 10 kr. Vaszilie Galaczán 10 kr. Moldován Pável 10 kr. Gemeinde Burghalle 1 frt. 20 kr. Minier Károly 50 kr. Bertleff János 1 frt. Aszán Kózs, falusbíró Mihálka Juon által 1 frt. 36 kr. Solymos Kózsége 35 kr. Birkoláb flore falusbíró 10 kr. Sfalva Kózsége 1 frt. Simon- telke kózsége 40 kr. Sezling kózs. 35 kr. Bezláb kózs. 35 kr.

Összeg . . . 17 frt 41 kr,

Anka Péterné urnó ivén: Anka Péterné 2 frt. Pávelu 2 frt. Hrobonyi Pál 1 frt. Merza János 1 frt. Szabo Imre 1 frt. Martián Lázár 40 kr. Demetru Corvian 1 frt. Vesilie Bordea 1 frt. Páuline Szappanyos 2 frt. Marosán Gusztáv 1 frt. Anderkó 1 frt. Elia Borizán 25 kr. Vaszilie Tatáru 25 kr. Potru Mihály 25 kr. Stefánu Anderkó 25 kr. Esztégár 1 frt. egy valaki 20 kr. Tüzes Karátson 1 frt. Anna Secaleana 50 kr. Susána Szilasi 20 kr. Paulina Imbuzana 40 kr. Guardazon Józsefné 1 frt. Titu Ghe- buja 1 frt. Amalia Antonu 50 kt. Josifu Popu 20 kr. egy valaki 30 kr. Bába Léu 1 frt. Kelemen Károly 50 kr. Moldován Nikolau 50 kr. ifju Csiki László 50 kr. B. M. 1 frt. Temesvári István 50 kr. Dr. Vaszilie Papp 1 frt. Rákossi Sándor 1 frt. Onatinu Sándor 1 frt. Orbonás Mihál 1 frt. Kis Juliánna 30 kr. Magdalena Herdij 1 frt. Leményi Mihály 1 frt. Gabrielu M nu 1 frt. Kapitán László 1 frt. Bene Sándor 1 frt. Weisz Sumu 1 frt. Gajzágó Ferencz 1 frt. Bulbuk 1 frt.

Összeg 38 frt.

Ezenkívül adakoztak: báró Bánfi Dánielné ur nő 20 frt. Szappanyos Miklós né urnó 5 frt. Keso Elek né urnó 5 frt. Incze Józsefné urnó 1 frt.

Összesen 140 frt 22 kr.

mely összeg hozzácsatolva a közelebből kimutatott 1173 frt 57 krhoz az egész eddigelő begyűlt összeg tesz 1313 frt 79 krt.

Ezen csak az öntudat megnyugtató érzetében jutalmazott nemes buzgalom és áldozatkészség folytán, mely ily kedvezőtlen viszonyok mellett is képes volt a nyomorban sialók megmentésére ily jelentékeny segély összeget eredményezni, előáll a köteleesség, a segély bizottság részéről, a fentnevezett összeget, mely a korábban e lap terén már közölt 350 frtnyi adakozások és a belügyminister által kildított 500 frttal együtt 2163 frt 79 krt tesz a lehetőleg úgy használni fel, hogy általa mindazok, kik a léteérti küzdelemben nehéz harcokat vívnak a nyomorral, segítve legyenek.

Végül alkalmat vészek magamnak, a segély bizottság nevében, mindazon t. urnókat, kik a nevezett czélra, segély-gyűjtő ivot kaptak, tisztelettel felkérni, az ivot mihamarább beküldeni méltóztat- sa nek.

Sz.-Ujvár, márcz. 18. 1874.

Török József.

Törvényszéki csarnok.

A kolozsvári kir. törvényszéknél tartott bünygi végtárgyalások.

1. Rostás Mihály ellen lopásért. Előző Bauer János, köztároló Drágos Elek. Folyó év január 3-án bajnalban Gyalui Krausz Mayer szakácsnéja arra ér- redett fel, hogy a bezárt konyhaajtó erőszakosan feltörtetvén, egy egyén az ott száritás végett kitett ruhaneműket szedi össze. Erre kiabálni, kezdvén a tettes elfutott ugyan, azonban nem sokára utol- éretvén, kiderült, hogy az egy koborló sátoros czi- gány, kinek az időben Kis-Kapus községben volt sátra felülv. Rostás Mihály beömeri, hogy a ház- ba lopási szándokkal tört be, s hogy abban csakis az Isten gátolta meg, ki a szakácsnét telébbresztette, s mentsegiül felhozza, hogy 8 kis gyermeke van, mivel kettő három született egyszerre. A kir. köz- vádló lopás kísérletért 6 havi súlyos börtönt indít- ványoz, a kir. törvényszék pedig vádlott családjára való tekintettel 2 havi, hetenként egy börtöl szig- orított súlyos börtönné ítélte. A köztároló s elítelt az ítéleten megnyugodtak, a kártérítésre azonban vádlott oda nyilatkozott, hogy azt vagy a nagy ha- rang fizeti meg, vagy pedig annak fejében ad egy purdét.

2. Máthé Mihály s Szabó Jóska ellen lopás bűnéért. Jelen voltak a fennebbi tagok. M. Kályáni földész Opra Vaszi f. év február 4-én Kolozsvárra jött s Zattler Sándor kerekemesterhez beszálva sze- kerét két véka buza s két véka törökbuzával az udvaron hagyva, midőn reggel felkelt, azoknak csakis hullt helyét találta. A rendőrségnek sikerült a két véka buzát ko- lozsvári földész Máthé Mihálynál, a törökbuzát pedig Szabó Jósánál megtalálni, kik be is ösmerték, hogy

a nélkül, hogy valamelyik a másik tényéről tudomással birt volna, azokat Zattler Sándor telkéről ők lopták el, mentsegiül felhozván, hogy az udvar nem volt bezárva. Miután azonban bebizonyult, hogy az udvar ha nem is volt kulcs vagy lakattal elzár- va, de a kapu helye a hol nappal járn szotkak ge- rends a deszkával el volt torlaszolva, a kir. köztároló kérte, hogy miután a 2 véka buza értéke 5 frtot meghalad, Máthé Mihály lopás bűntényért hat havi súlyos börtönné, Szabó Jóska pedig lopás kihágásért 3 havi fogságra ítéltessek el. A kir. törvényszék Máthé Mihályt lopás bűnéért négy havi súlyos börtönné, Szabó Jóska pedig lopás kihágásért három havi fogságra ítélte el. Az ítélet ellen vádlottak, úgy a köztároló is Máthé Mihályra vonatkozólag fel- lebteztek.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapeston márcz. 20. 10 ó. 10 p. d. e.

Érkezett márczius 20. 11 ó. 22 p. d. d.

Bittó tegnap óta erőlyesen folytatja az alkudozásokat a ministe- rium alakítása ügyében. Több elő- kelő férfit felszólított tároza vállá- lására. Eddig azonban eredményte- lenül; Ghiozy ujoilag visszautasítá a tárczát, mégis reménylik, hogy az új kormány ma megalakul s holnap bemutatja magát a Deákpártnak. A pénzügyéri állás Széllnek fel- ajánlatott, de visszautasítá; való- színüleg Köffingerre marad. A Szla- vy kormány tegnap délelőtt tartá utolsó minisztertanácsát, melyben Szláv lemondását bejelenté. A töb- bi miniszterek lemondása nincs elfo- gadva.

Fe'adatott Budapeston márcz. 20. 2 ó. 20. p.

Érkezett márcz. 20. 2 ó. 30 p. 30

Bitto kormánya megalakultnak tekint- hető: Ghyczy Kálmán elfogadta a pénzügyi tárczát; a kereskedelmi tárcza elvállála- sára alkudozások folynak Bartal Györgyvel; Zichy József lesz a közlekedési miniszter; a többi miniszterek maradnak. A bemuta- tás a Deákkörben holnap lesz, a kinevezé- sek valószínűleg holnapután jelennek meg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márczius 20. 1874.

— A tegnapielőtti udvari ebédre a képviselői körökből hivatalosak voltak: Gorové István, Somsich Pál, Molnár Aladár, Palkovics Károly, Tisza Kál- mán, b. Simonyi Lajos, Várady Gábor és Ivánka Imre. O felsége a király jobbján gr. Andrassy Gyula, balján Gorove István foglalt helyet. Az ebéd utáni cercleben király o felsége a képviselőkkel hosz- szasan társalgott.

— Bittó István képvis. házi elnök tegnapielőtti estélyen ismét számosan voltak jelen. A minis- terek, b. Edelsheim Gyulai altábornagy, Haynald érsek, Mazuranics bán, Tisza Kálmán, gr. Csirák János stb. A vendégek legnagyobb része gratulált a szeretetremlő háziurnak min. elnöki jelöltségéhez, mire azonban ez kitérő választ adott.

— Id. Ábrányi Kornél. az országos dalár- ünnepély előkészületei érdekében ma érkezik Kolozs- várra. A Dalkör és Hilária küldöttsége fogad- ják a hazai zeneügy e fáradszatos buzgalmu tagját az indóháznál; vasárnap este pedig daláraink banket- tet rendeznek tiszteletére a „Biasini szállodában. A diszlokoma folyama alatt Salamon zenekara fogja hallatni magát. Ábrányi ur ez alkalommal csak három napot tölt városunkban s hétfőn már ujra vizsátér a fővárosba.

— Győri Kálmán, szijgyártó segéd, ki a Wesselényi házban kiűtött tüzvész alkalmával oly súlyosan megsérült, a kapott égési sebek következtében tegnap a kórházban, 19 éves korában meghalt. Nyugodjék csöndesen!

— Az ősz nagy szünidőre nézve a vidéki ta- nitók között élénk mozgalom támadt, hogy t. i. az országszerte julius és augusztus hónapokra tétessék át. A lapokban többször történtek felszólalások, ide- je volna, hogy a tanítóegyletek is tárgyalják ezen kérdést, hogy így a közhaj még a jövő tanévre le- hetőleg megvalósuljon. A közép-tanodai tanárokat is felbivja a „Hon“ az agitatoria s a szükséges lépé- sek megtételére.

— Gulner Gyula országgyűlési képviselő, a Tisza-párt egyik legkiválóbb fiatal tagja, veszedel- mes agylázba esett és állapota igen aggasztó.

— Liszt Ferencz e hó 30-dikán Bécsben, Auersperg herczeg termében fog játszani a lipótvá- városi népkonnya javára. Remélik, hogy a király- asszony is megjelen ez alkalomra s ezért páholyt fognak rögtönözni a herczegi teremben.

— Hyrtl mint magyar. A tudós tiszteleté- re rendezett banketten hazánkfiának következő nyi- latkozását tarjuk érdekesnek átvenni: „Még egy szót hazámfiához. Egy görög szónok Isokrates mondá: „Az első feltétel, hogy boldogok lehessünk: a haza dicsősége. E nemes szavak ma ép oly igazak mint akkor két ezer év előtt. Az én hazám Magyarország. (Éljen!) Bár mint gyermek hagyam el azt és né- met nevelésben részesültem (Bravó!) a hazám iránt való szeretet sohasem halt ki szivemből. Együtt

éreztem szenvedéseivel, együtt örvendtem vele sika- rein, szellemi és anyagi emelkedésén. Beékelve idegen fajok közé, a magyar nemcsak függetlenségét óvta meg ezer éves harczzal, hanem harci dicsősége, a szabadságnak hősie védelme, a tudomány iránt való tisztelete, a művészetben és költészetben, történet- ben és régészetben való jelentősége által is a művelt nemzetek elismerését, sőt csodálatát vonta magára. Azért szívem ujjong örömben, ha hazám nemeserő- teljes nyelvén azt mondhatom: (ezt magyarul mon- dá) Szerencsémnek tartom, hogy magyar vagyok. (Hosszas éljenzés.)

— Választási mozgalom. Beszterce város választó gyűlékezetéből egy 15 tagból álló választó bizottmány alkottatott, mely a városi község pótválasztásának megjelése tekintetéből a jelöltek név- sorát elkészítse s azt a választó község színe elé terjessze.

— A besztercei kerületben állatorvossá Rei- schig Ferencz választatott meg.

— Munkácsy legujabb festménye egy zálogházi jelenetet ábrázol. Már készen van s nem sokára megjelenik a párizsi Salon kiállításában. E művét is nagyon dicsérik, s kivált két alakot ma- gasztalnak rajta, egy hervadó félben levő putzos höl- gyet, ki ékszerét adja zálogba, s egy korhely külsőjű muzsikust, ki hegedűjétől válik meg. Az életnek és szegénységnek megindító egyéb alakjai sem hiányoz- nak, valamint humort feltüntető alakkal is találko- zunk. Természetes, hogy Munkácsynak e festménye sem fog hozzájárulni, mert már megvásárolták Angliában ötvenezer frankért.

— Az ürömi orosz plébános Kustudjev K. L., ki jelenleg Budapestén lakik, a „Russky Mir“, szerint f. hó 9-én a pétervári egyetem által 31 szá- vazattal 8 ellen a theologia tanárává választatott. Üröm jelentéktelen faluban, tudvalevőleg bold. József nándor második nejeének, egy orosz nagyherczegnő- nek mausoleuma van.

— Méregkeverő nő. Melnikből írják: A szomszéd városban: Elbekorteletben a napokban el- fogatott egy fiatal szőke leány, ki szeretőjét cyanca- lival megmérgezett sardínákkal ajándékozta meg. Ez csak úgy került ki a bizonyos halált, hogy elhagy- ván szobáját, a macska a sardínákat elcsente s ne- hány perc múlva rá ki is mult. A méregkeverő le- ány azt vallotta, hogy a mérget egy tekintélyes pol- gártól kapta, ki hihetőleg igen mélyen tekintett a leány szeméibe. Ez is elfogatott, miután azon gya- nu is felmerült, ellene, hogy nejét a mult évben szintén megmérgezte.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

!!!Legujabb dalgyűjtemény!!!

Blaháné kedvelt dalai.

24 válogatott magyar népdal, melyeket Blaháné asszony a népsziművekben és a hang- versenyekben leggyakrabban szokott énekelni. Énekhangra, zongorakíséret- és átirattal el- látta

Ábrányi Kornél.

E dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is elő le- het játszani, miután a dallamhangok a zongo- rarészben is befoglaltatnak

Ára 2 frt 50 kr.

Kapható Stein János könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

A t. cz. n. é. község meg van

sabban ne kapná meg a határozott órára.

Az 1873-ki bécsi világkiállítás érdem-éremmel kitüntetett Első férfi cipő gyár Kolozsvárt.

Azon kitüntetés, a melyben készít- ményeim a világkiállítás a nemzet- közi Jury által részesítették, a leg- világiusabb bizonyíték arra nézve, hogy a gyáramban készült lábbeliek jószág, tartósság, csinos és izletes kiállítás tekintetében előnyökkel kiállják a versenyt bármely külföldi gyár ké- szítményeivel.

Az aratott dicséretes siker arra ösztönzött, hogy a megkezdett pályán a kor igényeinek megfelelőleg, tovább haladjak; ennél fogva gyáramat tö- kéletesen újjászervezttem, azt a leg- jobb szabásokkal látam el és a legjelesebb munkaeszközzel szaporítot- tam, a minek következtében gyáram bármely időben elfogad megrendelé- seket, azokat a legpontosabban tel- jesíti és az ígért órára mulhatlanul kiszolgáltatja. Ezenkívül bárhol és bárki által készült lábbelieket is pon- totosan kijavít.

Kész férfi, nő- és gyermeklábbel- liek a legnagyobb választékban ta- láltatnak.

Csapó Sándor.

-otudogé a tekkizé tpeuagfom

